

KULTÚRNO - SPOLOČENSKÝ MESAČNÍK

NITRA

Jún 2014

XXXIX. ročník

Cena 0,40 €

Šesťdesiat veľvyslancov navštívilo Nitru

Mestská polícia bude mať novú výstroj

Osobnosti kultúrneho života spomínajú Evu Ruthovú

**Dokumenty uličného richtára
z Kapitulskej ulice v Nitre**

Každý deň stretnúť človeka

Každý deň býva pre mňa v znamení stretnutí s ľuďmi. Každé takéto stretnutie mi prináša neopakovateľné zážitky a dojmy, ktoré sú jedinečné presne tak, ako jedineční sú ľudia, s ktorými prichádzam do kontaktu.

Na mestský úrad prichádzajú aj mimoriadne vzácne návštevy. Obzvlášť vítaným

hostom býva prezident republiky, predseda vlády, ministri, veľvyslanci štátov, ktoré majú v našom hlavnom meste ambasády. Poctení bývame návštevami osobností politického, spoločenského, cirkevného i športového života, ktoré k nám zavítajú. Rovnako ma poteší, ak môžem na pôde Nitry privítať delegácie z niektorého z našich partnerských miest.

Prichádzajú za mnou aj podnikatelia a investori, zástupcovia tretieho sektora a športovci. Neprejde týždeň, aby som na úrade neprijal delegáciu odborníkov z domova či zo zahraničia, alebo športovcov – úspešných

účastníkov rôznych súťaží, majstrovstiev či olympiád.

Každú stredu popoludní môžu prísť za mnou do klientskeho centra občania, ktorí riešia svoje osobné problémy a nevedia si sami pomôcť. Aj im sa v rámci možností snažím podať pomocnú ruku.

Nevdopak mi prišli na um verše z básne Jana Kostru Každý deň stretnúť človeka... to stačí. Deň, v ktorom nestretnáš ho, stratený je.

JOZEF DVONČ,
primátor Nitry

Obsah

Primátor Nitry prijal vietnamského veľvyslanca	3	Mestská polícia bude mať novú výstroj	9
V obradnej sieni žiaci z piatich európskych krajín	3	Dokumenty uličného richtára z Kapitulskej ulice	10
Zo zasadnutia mestského zastupiteľstva	4	Osobnosti kultúry spomínajú na Evu Ruthovú	12
Vo vestibule úradu inštalovali bustu M. R. Štefánika	5	Začína sa 24. ročník festivalu Musica sacra	14
Ján Maniaček vystavil svoju zbierku	5	Čaká ich ďaleká cesta do francúzskeho Toulouse	15
Mesto a NSK deklarovali vynikajúcu spoluprácu s univerzitami	6	Príďte na piknik do Dražoviec	15
Na oslavy MDD príďte do mestského parku	6	Behom pre život prispějeme na liečbu rakoviny	16
Na Pyramide inštalovali binokulárny ďalekohľad	7	Atrakciu nášho mesta je turistický vláčik	16
Zvony všetkých chrámov sa rozozvučali počas Noci kostolov	7	Druhá etapa pretekov Kuriérov štartovala pod hradom	17
Retro výstava hračiek v MŠ Piaristická	8	Basketbalistky – staršie žiačky si vybojovali zlato	17
Vínny festival otvorí pivnice pod hradom	8	Spoločenská kronika	18–19
Na pešej zóne postavili máje	9	Šesťdesiat veľvyslancov navštívilo Nitru	20

Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre
Štefánikova trieda č. 60, 950 06 Nitra
IČO: 00 308 307
Webstránka: www.nitra.sk
tel.: 037/ 65 02 111, e-mail: msunitra@msunitra.sk
Primátor mesta: doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc., e-mail: primator@nitra.sk
Zástupca primátora: Ing. Štefan Štefák, e-mail: stefek@msunitra.sk
Zástupca primátora: PhDr. Ján Vančo, PhD., e-mail: vanco@msunitra.sk
Prednosta MsÚ: JUDr. Igor Kršiak, e-mail: prednosta@msunitra.sk
Hlavný kontrolór: Ing. Ľarína Keselyová, e-mail: keselyova@msunitra.sk

Stránkové hodiny:
po, ut, št: 8.00 – 15.00,
st: 8.00 – 16.45
pia: 8.00 – 13.45
pokladnica:
po, ut, št: 8.00 – 14.30
st: 8.00 – 16.15
pi: 8.00 – 11.30
so: 8.00 – 12.00
podateľňa: 8.00 – 12.00

NITRA, kultúrno-spoločenský mesačník
Vychádza vždy 1. v mesiaci
Vydáva: Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre
Adresa redakcie a sídlo vydavateľa:
Mestský úrad v Nitre
Štefánikova trieda č. 60, 950 06 Nitra
E-mailová adresa redakcie: synakova@msunitra.sk
Tlač: Tlačiareň REA, Kasalova ul. 19, 949 01 Nitra
Evidenčné číslo: EV 3918/09
Tematická skupina: A11, ISSN 1336 - 4685

Primátor Nitry prijal vietnamského veľvyslanca

Primátor Nitry Jozef Dvonč privítal na mestskom úrade J. E. veľvyslanca Vietnamskej socialistickej republiky Nguyen Xuan Luu-a so sprievodom.

Foto: autorka

Vo štvrtok 24. apríla zavítal na oficiálnu návštevu Nitry veľvyslanec Vietnamskej socialistickej republiky v SR Nguyen Xuan Luu-a. Na pôde mesta vzácnu návštevu privítal primátor Nitry Jozef Dvonč, ktorý hostovi predstavil Nitru v celom širokom spektre. Veľvyslanectvo Vietnamu v SR so sídlom

v Bratislave bolo otvorené pred 3 rokmi. Obaja partneri v rozhovore konštatovali tradične dobré a priateľské vzťahy medzi SR a Vietnamom. Veľvyslanec vyjadril záujem o rozvoj vzťahov a spolupráce aj medzi mestami na Slovensku a vo Vietname. Ako perspektívne oblasti spolupráce sa ukazujú:

vzdelávanie, obchod a investície, ako aj kultúra a cestovný ruch. Vietnamský veľvyslanec Nguyen Xuan Luu-a konštatoval, že na univerzitách v Bratislave získalo v minulosti vzdelanie mnoho študentov z Vietnamu, ktorí dnes pôsobia vo významných pozíciách na úrovni vlády alebo v hospodárskom sektore. Tí v kombinácii s početnou vietnamskou komunitou žijúcou na Slovensku predstavujú dobrý a veľmi pozitívny základ ďalšieho rozvoja kontaktov.

Veľvyslanec Nguyen Xuan Luu-a sa s primátorom Nitry Jozefom Dvončom dohodol, že veľvyslanectvo v spolupráci s mestom navrhne niekoľko aktivít, ktoré prispievajú k zintenzívneniu spolupráce medzi Nitrou a Vietnamom a zároveň obohatia kultúrny život mesta. (s)

V obradnej sieni privítali žiakov z piatich európskych krajín

V obradnej sieni mesta Nitry prijal v utorok 13. mája primátor Nitry Jozef Dvonč 40 žiakov ZŠ a ich pedagógov z 5 európskych krajín (Portugalska, Španielska, Maďarska, Poľska, Turecka) a tiež žiakov ZŠ kniežata Pribinu, ktorí sa zapojili do medzinárodného projektu Comenius. Iniciátorkou prijatia bola riaditeľka ZŠ kniežata Pribinu Iveta Miková. Táto nitrianska škola sa pravidelne usiluje o získavanie projektov, rozvíjajúcich jazykové schopnosti žiakov. „Náš dvojročný projekt sa zameriava na integráciu, spoluposobenie a spolaňažovanie pristahovalcov v kontexte rôznych kultúr, národov a jazykov v tej istej krajine,“ uviedla I. Miková. Školy svojou aktívnou participáciou na spoločnom projekte rozširujú

kultúrne a jazykové povedomie v kontakte s inými európskymi krajinami. Nitriansky primátor Jozef Dvonč malým hosťom a ich učiteľom predstavil Nitru ako dynamicky sa rozvíjajúce mesto,

ktoré má čo ukázať turistom a pozval deti, aby sa k nám vrátili ako turisti spoločne so svojimi rodičmi. Na záver slávnostného prijatia im bol premietnutý DVD film o Nitre. (s)

Zo zasadnutia

Mestského zastupiteľstva v Nitre

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre vo štvrtok 15. mája poslanci prerokovali informatívnu správu o prijímaní detí na predprimárne vzdelávanie v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra pre šk. rok 2014/2015. Z celkového počtu 915 žiadostí o umiestnenie neprijali 193 detí a to z dôvodu nesplnenia podmienky na prijatie (126 detí malo menej ako 3 roky), resp. neboli pre ne voľné miesta. Situáciu by mali vyriešiť 3 nové triedy, ktoré v priebehu leta vzniknú na Ulici Ľ. Okánika, kde doteraz sídlil Klub pre seniorov. Mesto Nitra bude v novom šk. roku prevádzkovať 25 materských škôl so 109 triedami, z nich budú 3 triedy určené pre deti so zdravotným hendikepom. Celkovo bude mestské MŠ navštevovať 2494 detí. Poslanci sa dozvedeli, že od septembra v meste pribudnú aj dve nové MŠ, ktoré zriaďuje cirkev. Poslanci sa zaoberali aj návrhom počtu prijímaných žiakov a počtom tried prvého ročníka ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra na školský rok 2014/2015. Ako informovala vedúca odboru

školsťva mestského úradu Mária Orságová, do prvých ročníkov od septembra nastúpi 865 prvákov, čo je o 215 žiakov viac ako v minulom šk. roku. Z tohto počtu nastúpi 15 žiakov do nultého ročníka. Celkovo sa v „mestských“ ZŠ otvorí 42 prváčkových tried a štrnásť základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra bude od septembra 2014 navštevovať 5982 žiakov. Poslanci odsúhlasili verejno-obchodnú súťaž na predaj nevyužívaných pozemkov na Klokočine, kde by mohol súkromný investor postaviť poschodové garáže. V rámci prerokovania návrhu rozpočtové opatrenia v rozpočte Mestských služieb Nitra na rok 2014 bolo poslancami odsúhlasené, aby zostatok na účte Mestských služieb Nitra bol využitý na opravu mestských komunikácií a nákup chladiarenského boxu a tiež na opravu a údržbu IT. Poslanci „dali zelenú“ rekonštrukcii Cabajského cintorína, opravám chodníkov, projektu na inštalovanie LED blikáčov na priechodoch pre chodcov do telesa vozovky na Hviezdoslavovej triede a Dolnočermánskej ulici. Primátor Jozef

Dvonč informoval poslancov, že predseda vlády Robert Fico podpísal pre Mesto Nitru dotáciu vo výške 500 000 eur na rekonštrukciu zimného štadióna a mládežníckych kabín. Okrem tejto finančnej podpory získalo mesto aj ďalšiu dotáciu. Správna rada Envirofondu schválila príspevok na 150 000 € na nákup zametacej techniky, vďaka čomu sa výraznou mierou skvalitní životné prostredie v meste. Momentálne prebieha súťaž na projekt e-mestá, kde máme schválenú dotáciu vo výške 2 187 000 €. „Je to cesta ako rôznymi spôsobmi hľadať prostriedky pre mesto aj z mimorozpočtových zdrojov,“ uviedol primátor Jozef Dvonč. Mestské zastupiteľstvo odsúhlasilo vyhlásenie výzvy na vytvorenie verejno-súkromného partnerstva pri realizácii investičného zámeru „Dostavba areálu Letného kúpaliska Sihot“ formou verejného ponukového konania. Primátorovi odporučili rokovať s úspešným uchádzačom ponukového konania o spoločnom postupe a forme realizácie investičného zámeru. (sy)

Deň matiek

oslávili aj mamy v Dražovciach

Mesto Nitra pripravilo pri príležitosti Dňa matiek v jednotlivých mestských častiach zaujímavý kultúrny program. Veselo bolo aj v Kultúrnom dome v Nitre - Dražovciach, kde všetkým mamám a starým mamám zablahoželal k sviatku primátor Jozef Dvonč spolu s poslancami za túto VMČ Renátou Kolenčíkovou, Miloslavom Hatalom a Mariánom Ivančíkom. A potom sa už celá sála zabávala s dychovou hudbou Spojár z Bratislavy.

text a foto: (S)

Vo vestibule mestského úradu

inštalovali bustu generála M. R. Štefánika

Vo vestibule Mestského úradu v Nitre inštalovali 7. mája bronzovú bustu generála M. R. Štefánika, ktorú mestu daroval Ján Viliam Miklák. Získal ju ako dedičstvo po svojom starom otcovi a doteraz ju mal umiestnenú vo svojej kancelárii na Janíkovskom letisku. Autorom tohto umeleckého diela je sochár František Blaho.

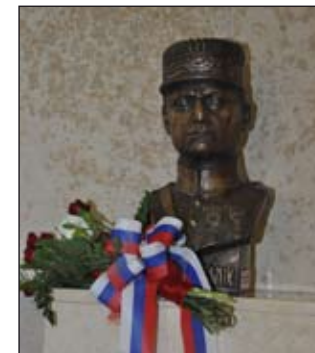
Mesto vyčlenilo finančné prostriedky na zhotovenie podstavca, na ktorý bustu osadili. Slávnostné odhalenie busty sa uskutočnilo pri príležitosti 95. výročia úmrtia generála M. R. Štefánika Mesto Nitra v spolupráci so Spoločnosťou M. R. Štefánika, klubom Nitra. Spoločnosť M. R. Štefánika sa už niekoľko rokov usiluje zrealizovať osadenie sochy generála Štefánika v Nitre.

Na slávnosti sa zúčastnili významní hostia: poslankyňa Európskeho parlamentu Katarína Neveďalová, poslanci Národnej

rady SR Tibor Glenda a Marián Kéry, predseda NSK Milan Belica, predseda Zboru poradcov premiéra SR Vladimír Fajč, vedenie mesta Nitra - primátor Jozef Dvonč, zástupcovia primátora Štefana Štefeka a Ján Vančo, predseda Spoločnosti Milana Rastislava Štefánika Ing. Ján Tatara, členovia nitrianskeho klubu tejto spoločnosti, ako aj obyvatelia Nitre a blízkeho okolia.

text a foto: (S)

Ján Maniaček vystavil svoju zbierku

o významnej osobnosti našich dejín

Ján Maniaček, tajomník klubu Spoločnosti M. R. Štefánika v Nitre, je veľkým obdivovateľom významnej osobnosti našich dejín - generála M. R. Štefánika. Vo svojej súkromnej zbierke má viac ako 60 kníh o tejto významnej osobnosti našich dejín. V Ponitrianskom múzeu vystavoval v máji svoju bohatú zbierku venovanú pamätníkom a pamätným tabuliam, ktoré boli vybudované ku cti tejto osobnosti.

Návštevníci výstavy sa prostredníctvom dokumentov, fotografií, dobových pohľadníc a výstrižkov z novín dozvedeli rôzne zaujímavosti o sochách, pomníkoch, tabuliach z obdobia I. ČSR, prvého, tzv. samostatného Slovenského štátu

a z obdobia po II. svetovej vojne až dodnes. Mnohé z pamätníkov sú na svojich miestach aj v súčasnosti, no viaceré padli za obeť komunistickému režimu, ktorý sa snažil Štefánika „vygumovať“ z histórie. Výstavu pripravili pri príležitosti 95. výročia tragickej smrti tohto významného štátnika, diplomata, generála a vedca. text a foto: (S)

Mesto Nitra a Nitriansky kraj deklarovali vynikajúcu spoluprácu s univerzitami

Nitrianske univerzitné dni 2014 vyvrcholili 7. mája galavečerom v Starom divadle K. Spišáka. Zúčastnili sa na ňom predseda NSK Milan Belica, primátor a predseda ZMOS Jozef Dvonč, rektor UKF Libor Vozár a rektor SPU Peter Bielik. Predstavitelia samospráv a oboch univerzít

deklarovali vynikajúcu vzájomnú spoluprácu. V rámci galavečera sa v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre predstavili študenti Katedry hudby Pedagogickej fakulty UKF s muzikálom Cyrano z predmestia, ktorý je prvým slovenským rockovým muzikálom Mariána Vargu, Pavla Hammela a textárov

Kamila Peteraja a Jána Štrassera. Diváci ich takmer profesionálny výkon ocenili dlhotrvajúcim potleskom.

NUD trvali od 23. apríla do 7. mája. V ich priebehu sa na školách uskutočnil komplex vedecko-odborných, športových, umeleckých a spoločenských podujatí. K ťahákom podujatia patrili už tradične športové zápasy reprezentácií oboch univerzít. Svoje sily si zmerali vo futsale, florbale, volejbale, basketbale a stolnom tenise. Vyvrcholením športových zápasení bol prestížny futbalový zápas medzi študentmi SPU a UKF o Putovný pohár rektorov nitrianskych univerzít. Súčasťou bol aj jarný beh Nitrou, nočný výstup na Zobor a tanečný maratón a tiež obľúbený alegorický sprievod mestom. (s)

Na oslavy Medzinárodného dňa detí príďte do mestského parku na Sihoti

Zaujímavé súťaže, kopec smiechu a zábavy, sladká odmena... To je len zlomok vecí, na ktoré sa môžu tešiť všetci návštevníci Mestského parku na Sihoti v Nitre, ktorí sa zúčastnia na oslavách Medzinárodného

dňa detí v nedeľu 1. júna. Pre všetky detičky sú po celom parku pripravené zaujímavé súťaže s CVČ Domino, skautmi a Združením STORM. Mestská polícia Nitra predvedie ukážky služobnej

kynológie a sebaobrany, s Fórom mladých to rozbalíte ako Rockstar, odfotíte sa s Mackom Pú, skúsíte zdolať bludisko v Novináriu, pokocháte sa šikovnosťou síkov s Agility Klubom Nitra alebo ukážete svoj talent v Talentáriu. Sviatok najmenších spríjemnia svojimi vystúpeniami folklórne súbory Borinka a Borinôčka, SZUŠ ARS Studio a ich klauniáda, Street Dance Nitra so svojimi tancami, Divadielko Svetielko s predstavením O kozliatkach a vlkovi, či známy nitriansky superštarista Itcho Pčelár. Všetky deti, ktoré absolvujú pripravených osem stanovišť, budú zaradené do zlosovania o krásne ceny. A nezabudnite, začíname už o 14.30 h.

Na Pyramíde inštalovali binokulárny vyhlídkový ďalekohľad

Na Pyramíde v Zoborských vrchoch inštalovali v utorok 20. mája nový ďalekohľad. Vyhlídkový binokulárny ďalekohľad je dotvorený panoramatickou fotografiou, na ktorej sú vyznačené najzaujímavejšie pamiatky Nity. Ďalekohľad bol osadený na Pyramíde v rámci rozvoja turistickej infraštruktúry. Už vlni bol na tomto mieste postavený drevený altánok spolu s piknikovým sedením. Nitrianska organizácia cestovného ruchu a Mesto Nitra sa snažia týmto spôsobom zatraktívniť mesto nielen pre domácich obyvateľov, ale aj turistov. Pyramída poskytuje panoramatický výhľad na Nitrú a široké okolie. Návštevníci mesta si ju často mýlia so Zoborom, ktorý na rozdiel od Pyramídy ponúka len obmedzený výhľad na východnú stranu. Najjednoduchšie sa turisti dostanú na Pyramídu a Zobor po náučnej trase. Začína sa pri Liečeb-

nom ústave a pokračuje cez Pyramídu až na Zobor. Jej zvládnutie trvá menej zdatným turistom celú hodinu. Výhľad na Nitrú majú návštevníci mesta aj z Kalvárie, na ktorej osadilo Mesto Nitra ďalekohľad už minulý rok. Dva týždne po jeho inštalácii ho stihli poškodiť vandali. Opravila ho firma, ktorá ďalekohľad mestu. Ďalekohľad

umožňuje vďaka svojmu uchytieniu o podstavec, ktoré je plynulo otočné o 360 stupňov, výhľad na celú Nitrú. Na Kalvárii je osadená aj panoramatická tabuľa, na ktorej sú vyobrazené najdôležitejšie budovy v meste. Obidva ďalekohľady, na Kalvárii i na Pyramíde, môžu turisti využívať bezplatne.

Zvony všetkých chrámov sa rozozvučali počas Noci kostolov

Kostoly a modlitebne, priestory kláštorov, kláštorne dvory, krypty, veže a ďalšie priestory v Nitre, bežne neprístupné pre verejnosť, mohli záujemcovia navštíviť počas Noci kostolov, ktorá sa konala v piatok 23. mája.

Vďaka projektu sa na verejnosti prezentovali nielen vzácne budovy, interiéry, sochy a obrazy kostolov, ale aj iné kultúrne dimenzie kresťanstva, ktoré majú celospoločenský dosah. Návštevníci mali možnosť stretnúť sa v 19 chrámoch s kresťanstvom prostredníctvom rozho-

voru, hudby, umenia či zážitku. Noc kostolov oznámili zvony všetkých chrámov v Nitre, ktoré sa rozozvučali v čase od 17.50 h do 18.00 h. Vzápätí sa vo väčšine z nich začala svätá omša. Katedrálly chrám sv. Emeráma na Nitrianskom hrade ponúkol koncert katedrálneho spevokolu i voľnú prehliadku kostola s odborným výkladom sprievodcov. Františkánsky Kostol sv. Petra a Pavla pripravil koncert sláčikového kvarteta AD GLORIAM DEI, voľnú prehliadku kostola vrátane krypty pod farským kostolom a malú

výstavku papierových modelov chrámov z rôznych kútov sveta. Koncertom evanjelického spevokolu, spoločným spievaním chválových piesní, premietaním filmu a prehliadkou kostola sa prezentoval Evanjelický ostol Svätého Ducha.

V Kostole Nanebovzatia Panny Márie na Kalvárii ponúkli prehliadku Misijného múzea i prehliadku krypty. Najstarší zvon v Nitre predstavili v Kostole sv. Urbana na Zobore. (s)

Retro výstava hračiek

v MŠ Piaristická zaujala nielen deti, ale aj dospelákov

Zaujímavá výstava retro hračiek bola otvorená v priestoroch telocvične MŠ Piaristická. Rodičov oslovila organizátorka výstavy PhDr. Petra Lovásova prostredníctvom školského časopisu, aby sa zapojili do zbierky predmetov a hračiek z obdobia, keď boli maličkí. Zbierka sa začala ešte vo februári, následne boli všetky predmety označené a nainštalované. Zámerom bolo poukázať na dobu minulé, keď „rožky stáli 30 halierov“ a deti sa hrali s inými hračkami ako dnes, ale určite na tú dobu veľmi vzácnymi a jedinečnými. Každý návštevník výstavy, malý žiačik, ale aj dospelák – rodič si na výstave našiel niečo, čo určite mal aj on doma... Expozícia obsahovala bábiky, knihy, platne, skladačky, kútik brannej výchovy, metodický materiál, kroniky, odznaky, spoločenské hry a mnoho ďalších maličkov ako napr. céčka, mončičky, gumu na skákanie atď.

Vínny festival opäť otvorí pivnice pod Nitrianskym hradom

Milovníci dobrého vína a regionálnych gastronomických špeciálí sa môžu opäť tešiť na Nitriansky vínný festival. Vínné pivnice pod Nitrianskym hradom sa tento rok otvoria v piatok 6. júna o 16. hodine.

Festivalová ochutnávka na Pribinovom námestí a v okolitých historických uličkách potrvá až do večera do 22. hodiny. Pokračovať bude v sobotu 7. júna od 10. do 22. h. Súčasťou festivalu bude aj nasledujúca sobota 14. júna, kedy svoje pivnice otvoria vinári z obcí Nitrianskej vinohradníckej oblasti.

V tento deň, opäť od 10. do 22. hodiny, môžu návštevníci festivalu zavítať a pohovárať sa s vinármi priamo v ich viniciach a na vlastné oči sa tu presvedčiť, kde a ako sa dobré víno dorába a zreje. Nebude chýbať ani chutné občerstvenie a domáce špeciality.

Návštevníkov Nitrianskeho vínného festivalu čaká aj tento rok okrem degustácie vína bohatý kultúrny program a vystúpenia ľudových a cimbaloých hudieb. Pripravená je tiež novinka, ktorá milovníkom vína umožní ochutnávať tento nápoj na

jednotlivých stanovištiach bez obmedzenia. Pôjde o degustáciu all inclusive.

V minulosti si návštevníci kupovali víno za žetóny, tie teraz zrušili. Teraz získajú kúpou vstupenky spolu s festivalovým balíčkom, degustačným pohárom, mapkou pivníc a bulletinom aj registračný náramok, ktorý ich oprávni vstúpiť do každej pivnice a chutnať víno čo hrdlo ráči.

Na pešej zóne,

ale aj na iných miestach v Nitre postavili máje

V stredu 30. apríla podvečer sa na pešej zóne v Nitre stal máj. Spev dievčat - členiek FS Zobor a členov FS Tradičia z Dražoviec a speváckeho súboru Nevádza pod vedením folkloristky Ing. Miroslavy Zaujcovej z Centra pre seniorov na Baničovej ulici v Nitre sa niesol po celom bulvári. O zachovanie tejto krásnej slovenskej tradície v meste pod Zoborom sa v rámci aktivít Nitrianskych univerzitných dní 2014 zaslúžili študenti Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, ktorí sú zároveň členmi folklórneho súboru Zobor a Mesto Nitra. Máj priviezol na pešiu zónu na konský záprah v sprievode „súborčanov“.

Po príchode na miesto ešte dievčatá dozdobili máj stužkami a potom nastal okamih zdvíhania stromu na miesto. Už-už sa zdalo, že mládencom sily na vztýčenie mája nebudú stačiť, ale napokon krásny máj - stužkami vyzdobenú brezu, zdvihli vysoko nad hlavy všetkých, čo sa tejto malej slávnosti prizerali. Folkloristka Miroslava Zaujcová prítomným divákovi pripomenula tradíciu stavania májov, ktoré kedysi v minulosti stavali mládenci pre svoje vyvolené dievčiny do záhradky pred dom.

Spolu s nitrianskou verejnosťou sa na stavaní mája zúčastnilo vedenie mesta Nitry, zástupcovia oboch nitrianskych univerzít - SPU a UKF. Účastníkov slávnosti srdečne pozdravil primátor Jozef Dvonč.

Ďalšie máje v tento deň postavili pri Dome Matice slovenskej na Čermáni, kde sa do tejto akcie

zapojilo VMČ Čermán a žiaci blízkych základných škôl, ďalší máj postavili na sídlisku Klokočina a tiež v mestskej časti Dražovce. Toto stavenie mája bolo v réžii DFS Tradičia pod vedením Miroslavy Zaujcovej. Dražovčania tak ako každý rok mali máje dva - druhý postavili miestni mládenci pred všetky dievčatá pri kostolíku.

Text a foto: (sy)

Mestská polícia Nitra

bude mať novú výstroj

Mestská polícia v Nitre bola úspešná s projektom Bezpečný maják v meste, z ktorého získajú 10 000 eur na nákup nepriestrelných a taktických viest, fotopasce a vybavenie na účinné poskytovanie prvej pomoci. Dotáciu získa MsP z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra SR, časť zdrojov poskytne ako spolufinancovanie aj Mesto Nitra. Po realizácii projektu Bezpečný maják v meste získa MsP do svojej výbavy dve nepriestrelné vesty zabezpečujúce ochranu hrudníka a desať taktických viest určených na denné služobné

použitie s osadenými puzdrami na zbraň, zásobník, baterku na ďalšie vybavenie. Nová fotopasca schopná snímať a odosielať obrázky vo vysokom rozlíšení bude slúžiť hlavne na identifikáciu ľudí a áut pri znečisťovaní životného prostredia a pri zakladaní čiernych skládok. Na poskytovanie prvej pomoci im bude slúžiť takz. Ambuvak na podporu dýchania pri zástave pľúc, lekárnica a automatický externý defibrilátor. Vďaka tejto výbave budú mestskí policajti zasahovať v uliciach Nitry oveľa účinnejšie.

Počas roka majú na núdzovej linke 159 aj niekoľko tisíc volaní a ďalšie stovky podnetov im prichádza na iné telefónne čísla, prípadne e-mailom. „To dokazuje, že občania Nitry si v posledných rokoch zvykli obracať sa na mestskú políciu so svojimi problémami,“ konštatoval náčelník Erik Duchoň. Aj preto sú mestskí policajti pri rôznych prípadoch a udalostiach na mieste ako prví. Po príchode musia okamžite zasahovať alebo riešiť nahlásené a zistené udalosti sami a s technickým vybavením, ktoré majú k dispozícii.

(s)

Dokumenty uličného richtára z Kapitulskej ulice v Nitre za obdobie 1698 – 1796

Čitatelia nášho mesačníka sa vo februári oboznámili s jedinečným historickým objavom Ing. Štefana Košovana, týkajúceho sa „Štatútu viničného spoločenstva v Nitre z roku 1692“. Neuplynulo veľa času a vzápätí objavuje ďalší historický klenot zachytávajúci činnosť prvej samosprávy v našom meste – Kapitulskej ulice.

V stredoveku tvorilo mesto iba tzv. Horné mesto, ktoré zaberalo priestor pod samotným Nitrianskym hradom. Ohraničené bolo zo severnej, východnej a tiež západnej strany svahmi hradného kopca. Z južnej strany bolo ohraničené Horným Palánkom, (čo bol zemný val, teda časť fortifikačného opevnenia a historickou budovou Župného úradu. Obyvateľstvo tvorilo vyššie duchovenstvo, kanonici, šľachtici, zemanovia a hradná posádka. Podľa kanonických vizitácií z rokov 1732 – 1735 v Hornom meste vtedy bývalo 350 obyvateľov a 71 detí. Dolné mesto sa vyvíjalo postupne usadením remeselníkov a obchodníkov pozdĺž cesty okolo hradu. Takto vznikli ulice Kapitulská, Ďurkova, Vikárska a Podhradská. Všetky tieto ulice mali svojho uličného richtára, ktorí disponovali svojimi úradnými pečatami.

Najdlhšia a čo do počtu obyvateľov najväčšia bola Kapitulská ulica. Tieto ulice spolu totiž tvorili tzv. Dolné mesto. V rokoch 1732 – 1735 malo celé Dolné mesto 2011 obyvateľov a 686 detí.

Spomínaná Kapitulská ulica v tej dobe začínala pri moste cez rieku Nitru, tiahla sa po oboch stranách obchodnej cesty až k samotnej zemianskej obci Párovce. Zástavba ulice na severe končila pri Nitričke. Názvom Nitrička pomeno-

K starým nitrianskym pečatiam patrí aj pečať Kapitulskej ulice.

V tomto poškodenom fascikli sa našli ručne písané zápisnice uličných richtárov Kapitulskej ulice. Foto: autor

vali jedno z ramien hlavného toku rieky Nitry, ktoré odbočovalo na Párovských lúčach. Dnes by sme to mohli identifikovať na mieste vstupu do areálu Základnej školy „Tulipán“ na Ulici Janka Kráľa, resp. Fakulty architektúry a záhradníctva SPU. Ďalej pokračovala popod Horný Palánok a ústila do rieky tesne nad mostom. Nitrička bola využívaná tiež ako fortifikačné zariadenie a prechod cez ňu umožňoval vtedy jediný most na konci ulice vedúcej na hrad (dnes je to začiatok Farskej ulice). Začiatkom 20. storočia bola Nitrička sčasti prekrytá a postupne s rozširovaním mesta a reguláciou rieky Nitry ju úplne zlikvidovali. Každá zo spomínaných ulíc si volila svojho richtára a to na deň sv. Juraja (24. apríla). Zemepán navrhol obyčajne dvoch kandidátov, z ktorých si mohli mešťania zvoliť jedného, ktorý mal mandát na dobu jedného roka. Volebné právo bolo privilegovaným právom mešťanov, t.j. majiteľov nehnuteľností na území mesta, teda mohli nimi byť aj ľudia bývajúci mimo mesta.

Z ručne písaných zápisníc uličných richtárov je zostavený súbor za obdobie od 26. februára 1698 až do 13. júna 1796, čo predstavuje takmer storočné obdobie. Tieto dokumenty sú zviazané do knižnej formy rozmerov 210 x 310 mm. Celkový

počet strán je 428, z čoho je 13 čistých a nepísaných.

Napísaných bolo celkom 452 zápisníc, z nich 12 bolo preškrtnutých z dôvodu neplatnosti. Číslovanie strán nie je zachované, objavuje sa iba sporadicky. Súbor zápisníc mal tvrdý obal obitý hnedou kožou s vlisovaným ozdobným ornamentom, usporiadaným do obdĺžnikového obrazca, ako na vrchnej tak spodnej strane súboru. Jednotlivé zápisnice sú písané atramentom, vyskytli sa prípady, že bol použitý zriedený atrament (zrejme pre nedostatok atramentu), tak tieto zápisnice sú slabšie čitateľné. Zápisnice sa spisovali za prítomnosti uličného richtára, dvoch starších – myslené z predchádzajúceho volebného obdobia – a dvoch mladších prisázných (teda v súčasnosti zvolených), ďalej kupujúceho a predávajúceho, a tiež notára, ktorý túto zápisnicu spísal a svojím podpisom potvrdil aj s richtárom. Koniec každej kúpno-predajnej zmluvy končil písomným upozornením, že v prípade nedodržania tzv. „susedského práva“ je možné sa odvolať a anulovať zmluvu.

„Susedské právo“ predstavovalo prednostné právo pri kúpe nehnuteľnosti. Totiž predávajúci musel pri predaji svojej nehnuteľnosti v prvom rade ponúknuť predmet kúpy susedom. Ak sa tak nestalo

mohol sa sused odvolať v stanovenej lehote, ktorá bola jeden rok a dva dni (ius preemptionis).

Zápisnice o kúpe a predaji, darovaní alebo výmene boli rutinnými úkonmi, to čo robí tento súbor zápisníc zvláštnym je súpis vlastníkov domov na Kapitulskej ulici, od roku 1740 do roku 1796 tiež súpis nových majiteľov nehnuteľností – žiadateľov o prijatie za mešťanov. Tieto údaje sú vzácne a majú veľkú výpovednú hodnotu.

Za poslednou zápisnicou uličného richtára je súpis vlastníkov domov na štyroch stranách s poradovým číslom domu od č. 1 až po 292. Predpokladáme, že určite k tomuto patrili nejaký náčrt – situácia, ktorá sa však nenašla. Pri podrobnej prehliadke zápisníc sú spomínané okrem Kapitulskej ulice ešte ďalšie tri ulice. Ide o Františkánsku uličku, Novú uličku a Mnišskú ulicu.

Z popisu sa dá predpokladať, že Františkánska ulica by sa dala identifikovať s dnešnou Vurumovou uličkou, pretože sa spomína s „Malým peklom“, čo bola vychýrená krčma, ktorej pomenovanie sa zachovalo až do začiatku 1. Československej republiky. Nová ulička bola pravdepodobne súbežná s Vikárskou ulicou, Mnišskú ulicu nie je možné už dnes identifikovať, nachádzala už na samotnom „Vršku“.

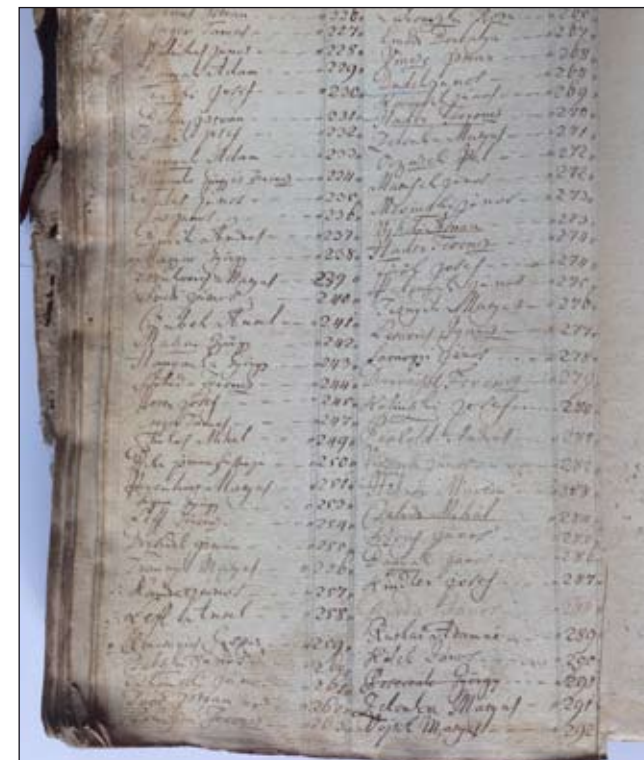
Kto sa chcel prisťahovať do mesta a stať sa mešťanom, musel vlastniť nehnuteľnosť v meste a musel zložiť zvláštnu prisahu, ktorou sa osoba zaväzovala k vernosti panovníkovi, v úcte voči magistrátu a k poslušnosti voči vrchnostiam. Okrem toho sa novoprijatý mešťan touto prisahou zaväzoval, že bude dbať o obecné dobro nielen osobným pričinením, ale že oznámi tých, ktorí by konali proti záujmom mesta a vrchnosti. O prijatí za mešťana do polovice 18. storočia rozhodoval samotný richtár, neskôr si toto právo privlastnil zemepán.

Až po jeho odporúčaní ho mohli prijať za mešťana. Jasné inštrukcie o prijatí za mešťana boli dané v bode č. 14 štatútu mesta Nitry, ktorý bol platný od 3. novembra 1776. Kto nebol prijatý za mešťana nemohol využívať ani práva a

výhody spolumešťana (robiť remeslo, kupovať alebo predávať hnuteľnosti, nemal volebné právo pri voľbe magistrátu). Kto bol prijatý za spolumešťana, musel však zaplatiť tzv. „susedský peniaz“ t.j. poplatok pre každého suseda po jednej zlatke a to z jednej aj z druhej strany zakúpeného pozemku alebo domu. Pre zaujímavosť uvádzame mená „nových spolumešťanov“, u ktorých predpokladáme slovenský pôvod spolu aj s rokom zaplattenia „susedského peniaza“. V roku 1740 to boli: Tobiáš Pavlík, Ján Lehoczki, Ján Orlik, Ján Cserno, Martin Šimon, Pavol Hradoczki, Kulisko, František Ivanovics, v roku 1741 – Juraj Jancso, 1742 – Jozef Tomasik, 1743 – Jakub Morovszki, Tomáš Gyuracska a Ján Protivinszki, 1745 – Šimon Lachki, 1747 – Tomáš Racskai – Jedinák, 1748 – Michal Gajdoczi a Albert Metelik, 1749 – Jozef Loboda, 1750 – Adam Jelenik a František

Kanka, 1751 – Jozef Turszki, 1752 – Mária Števková, Ján Suchi, Anton Zrubek a Juraj Mosovszki, 1756 – Ján Kandra a Gašpar Kmentovics, 1758 – František Pokusni, Ján Dudek, 1759 – Maria Zelenková, Ján Matušek, 1762 – Jakub Morovszki a Martin Šimon, 1763 – Ignác Letovics, 1764 – Matej Vojtek, Jozef Šimonek a Jozef Kalinszki, 1765 – Juraj Rubinek, Juraj Matuš, Juraj Posecsak, 1768 – Ján Ambruška, 1770 – Martin Lukacsco, Tomáš Havránek, 1771 – Jozef Nadaski, 1772 – Ján Daniel, Frant. Rohács, Frant. Urbancsics, 1774 – Pavol Ivanics, 1775 – Laurinec Reznik, Ján Hornýák, 1780 – Martin Kozai, 1783 – páter Frant. Závocki a sestra Alžbeta, 1784 – Ján Kandra, Ján Vavrínek, Frant. Polanszki, 1792 – Ján Bubeník, Jozef Paulovics, Andrej Szlávik.

Ing. Štefan Košován
Pokračovanie v budúcom čísle.

Za poslednou zápisnicou je súpis vlastníkov rodinných domov s poradovým číslom od domu č. 1 až po dom č. 292.

Osobnosti nitrianskeho kultúrneho života spomínajú na Evu Ruthovú

V roku 2009 bola E. Ruthová ocenená Cenou mesta Nitra spolu s J. Dóczyom a DAB (cenu prevzal riaditeľ J. Greššo).

V októbri tohto roku si pripomenieme nedožitú 80. narodeniny bývalej redaktorky, knihovníčky, zakladateľky Divadla

poézie, predsedníčky Literárneho klubu Janka Jesenského v Nitre, nositeľky Ceny mesta Nitra, ktorá zomrela 5.

novembra 2012. Organizovala Autorské večery pri fontáne, z ktorých napokon vznikol Literárny klub J. Jesenského v Nitre. Pod jej vedením sa tento klub dostal do povedomia kultúrnej verejnosti nielen v Nitre, ale i na celom Slovensku.

Vo veľkej miere sa počas svojho života pričnila o šírenie dobrého mena Nity ako mesta, ktoré si ctí tradíciu a váži si svojich rodákov, dejateľov na poli kultúrnom, umeleckom i spoločenskom. Pri tejto príležitosti bude vydaná kniha spomienok na život a dielo Evy Ruthovej, z ktorej vám prinášame niekoľko ukážok.

Portrét Evky Ruthovej z môjho pohľadu

Mal som trinásť. Hovorí sa, že je to nešťastné číslo. Pre mňa bolo šťastné. Spoznal som skvelého človeka, úžasnú ženu, ktorá sa stala cez moje najväčšie pubertálne záľuby mojou druhou mamou. Tak ako magicky sa naše stretnutie začalo, tak pokračovalo až do nešťastnej chvíle, keď som ju s jej najbližšími odpovedal do večnosti. Silné zážitky zo všetkých chvíľ, v ktorých sme pripravovali poéziu v knižničnom divadielku, prehlbovali a utužovali moju túžbu ísť profesionálne divadelnou cestou.

Veľa predstavení divadielka poézie, ktoré teta Evka neskôr pripravila s mladochmi Jankom Kožuchom – dnes je špičkový herec v Martine, Romanom Mihinom – dnes je mediálny profesionál v Prahe a Janom Greššom – to som vlastne ja, výrazne zapôsobil nielen na nás, ktorí sme s láskou, záujmom a potešením tvorili, ale aj verných divákov. Evka tak dokázala spojiť účinkujúcich a prijímateľov recitovanej poézie do silného

priateľského kolektívu. Odtiaľ bol už len krok k vzniku literárneho klubu. Ten žije ešte aj dnes, keď už Evka nie je medzi nami.

Jej osobnostná prítlačivosť dávala podnety všetkým ľuďom, ktorých sa dotýkalo umenie v akejkolvek podobe, v akomkoľvek žánri. Spisovatelia, filmári, speváci, hudobníci, výtvarníci, novinári, fotografi – v každej oblasti mala niekoho blízkeho, komu bola blízka ona. Tykanie – vykanie nebol pre ňu problém, aj keď jej „kinderštube“ bola na vysokej úrovni. Dôležitá pre ňu bola harmónia duší. Aj v luteránskom kostole, kde ma občas brávala. Rozumela si aj s mojimi rodičmi, s mojimi najbližšími, keď si navzájom vymieňali informácie o mojich školských, profesionálnych aj dôverne osobných turbulentkách. Pomáhala obhajovať moje mladické rebelstvo, môj zápal za hereckú budúcnosť, pomáhala mi pri príprave na vysokú školu, písala mi diplomovku, spoločne so mnou a s mojou rodinou oslavila

moje promócie, bola na mojich úspešných aj menej úspešných premiérach, tešili sme sa spolu, keď sa podarila nejaká TV inscenácia, či film, v ktorom som robil, požičiavala mi a upozorňovala ma na zaujímavé knihy, posedeli sme si neraz pri rodinných a priateľských fotografiách, tešili sme sa z jej výšiviek a ručných prác, jej dobrých koláčikov, ktoré boli nezabudnuteľné. Vzájomne sme si pomáhali pri organizovaní stretnutí literárneho klubu v novej budove DAB.

Potom prišla ťažká choroba. Bojovala, nevzdávala sa, aj keď jej bolo ťažko, dávala ešte zo svojej energie druhým. Jej najväčšia radosť totiž bola radosť druhých, najmä tých, ktorých mala rada, ktorí mali radi ju. A tých bolo veľa. Veľmi veľa. Mal som to šťastie, že som od trinástich rokov patril medzi nich. Dalo by sa povedať, boli sme si synovsko - mamovsky blízki. Bola to predsa moja druhá mama.

Ján Greššo

Milovala literatúru

Každý z nás je počas svojho života s niečím zvlášť spätý. Obyčajne je to spätosť so životným partnerom, rodinou alebo priateľmi. Pokiaľ hodnotíme vzťah a spätosť človeka s literatúrou ako hodnotu, ktorá je vytvorená ako všeobecné alebo špecifické vyjadrenie umeleckého prejavu autorov, ktorým pôsobia na čitateľa a nachádzajú v ňom patričnú odozvu, tak to jednoznačne platí o pani Eve Ruthovej.

Spätosť s literatúrou ju spre-vádzala po celý život, až sa jej podarilo založiť Literárny klub Janka Jesenského a dlhé roky byť jeho ideovou dušou. Literárnej tvorbe v oblasti regionálnej histórie i špecifických záujmových odborov zberateľstve som sa začal venovať, až keď mi to umožnili priaznivé časové dimenzie dôchodcovského veku. V tom čase ma oslovila Eva Ruthová prostredníctvom priateľov z vydavateľstva Čakanka k spolupráci v Literárnom klube Janka Jesenského. Živo si spomínam na prvé stretnutie s pani Evou. Bolo to pri prezentácii diela nášho spoločného priateľa, básnika Milana Častu.

A tak sa mi dostalo cti, že tiež moje literárne práce boli prezentované na takom významnom mieste, akým je Literárny klub Janka Jesenského. Takto sa začalo rozvíjať naše vzájomné spoznávanie a spolupráca. Obdivoval som u nej rozhľadenosť v oblasti literatúry, širokú paletu osobných kontaktov s mnohými významnými osobnosťami v oblasti literárnej tvorby a kritiky. Patrí jej veľká vďaka za to, že mnohé zaujímavé osobnosti vedela získať a pozvať do Nity. Za svoju aktívnu prácu jej bola udeľená Cena mesta Nitra.

Imrich Točka

Eva Ruthová pripravila stovky stretnutí s významnými osobnosťami kultúry akou bol aj režisér Jozef Bednárík, ktorý zomrel minulý rok v septembri.

Dokolečka (za Evou Ruthovou)

Čo je potom keď už
zatlačia nám viečka???

Keď vyšliapneš nohu z plynu
a všetky dni
sa už minú???

Za hmlovinou
v galaktickej spleti
možno nájdeš
celkom nové svety
Dimenzie času
nepoznané vnemy
Vo vyššej kvalite
V HáDé rozlíšení

Zo samej podstaty
je to vlastne jedno
Či je to konečná
a či nekonečno
Začiatok aj koniec
Len tak to dá zmysel

Kruh sa uzatvoril
Lebo raz sa musel ...

Milan Hodár

Bud' prúd!

K nedožitým osemdesiatinám
Evy Ruthovej

Aj mŕtva si tu pre živých
Popravde každý uzná.
Tá čaša nie je deravá
a kvasili v nej hrozná.
Pozdvihla si ju vysoko,
Napojila z nej smädnych.
Šíria sa vône moku daleko
A nielen k Tvojim verným.
S úctou sa skláňam nad dielom,
Priateľka naša drahá,
lebo tú cestu k Božej vinici
si pre nás vyšliapala.

Tvoj ôsmy krížik nad hrobom
pre tvoje plecia je už ľahký.
Ťaživo krásne bramá osudu
prijala náruč Zeme – Matky.
Dedičstvo čaše s vínom iskrivým,
je plné Teba.
Bud' prúd – a ži v nás!
AVE EVA

Drahomíra Pechočiaková

Začína 24. ročník medzinárodného festivalu sakrálny hudby MUSICA SACRA 2014

Mesto Nitra pozýva všetkých milovníkov vážnej hudby na 24. ročník medzinárodného festivalu sakrálny hudby Musica sacra, ktorý sa uskutoční v dňoch 8. až 29. júna. Nad podujatím prevzali záštitu J. E. Mons. Viliam Judák, nitriansky biskup a primátor mesta Nitry Jozef Dvonč. Počnúc 8. júnom sa naplní piaristický Kostol sv. Ladislava v Nitre v každú nedeľu a vo štvrtok o 19.00 h vznešenými tónmi duchovnej hudby v podaní domácich a zahraničných vokálnych a inštrumentálnych umelcov.

Na otváracom koncerte 8. júna v podaní Bruno Walter Chamber Orchestra, sólistov - huslistov Barbary de Menezes Galante a Daniela Aunera (obaja z Rakúska), sopranistky Evy Šuškovéj, pod dirigentskou taktovkou Jacka Martina Händlera (Slovensko - Luxembursko) zaznejú skvosty sakrálny hudby z tvorby skladateľov svetového mena ako je Johann Sebastian Bach, Hildegard von Bingen, Štefan Németh - Šamorínsky, Mikuláš Schneider - Trnavský a Ján Levoslav Bella. Otvárací koncert podporilo aj Rakúske kultúrne fórum, spoločnosť InsData a Prvá stavebná sporiteľňa. Koncertom bude sprevádzať Izabela Pažitková.

Huslistka Lucie Sedláková Hůlová a organista Robert Hugo (obaja z Českej republiky) uvedú na svojom koncerte 12. júna diela českých majstrov Jiřího Ignáca Lineka, Jana Křtitele Vaňhala, Antonína Dvořáka a Heinricha Ignaza Franza Bibera. V roku českej hudby sa poslucháči môžu tešiť na krásne Biberove Ružencové sonáty (ktoré autor venoval princovi-arcbiskupovi Maximilianovi Gandolphovi - patrónovi Ružencového bratstva v Salzburgu), ako aj ďalšie diela barokových autorov.

Duchovná hudba z obdobia viedenského klasicizmu odznie v nedeľu 15. júna v podaní Concilium Musicum Wien (Rakúsko). Okrem sopranistky Lavinie Dames a organistu Paula Angerera sa huslisti Christoph Angerer a Robert Neumann; violončelistka Ute Groh a kontrabasista Walter Bachkönig predstavia hrou na dobových nástrojoch. Zaznejú sonáty Gregora Josepha Wernera, piesne z Harmonia Caelestis Paula Esterházyho, sonáty Wolfganga Amadea Mozarta, moteto Salve Pater Salvatoris od Antonia Caldaru a Koncert F dur Josepha Haydna. Requiem francúzskeho skladateľa Maurice Duruflého, ktoré bolo napísané na pamiatku jeho otca pre spevácky zbor, mezzosoprán

a barytón, uvedie Slovenský spevácky zbor Adoremus pod dirigentskou taktovkou Dušana Billa a organistka Mária Budáčová vo štvrtok 19. júna.

Dve špičkové slovenské telesá: Slovenský komorný orchester (umelecký vedúci a dirigent Ewald Danel) a Slovenský filharmonický zbor (zbormajster Jozef Chabroň) vo svojom koncerte duchovnej hudby v nedeľu 22. júna uvedú diela Marca-Antoine Charpentiera, Johanna Sebastian Bacha, Charlesa Gounoda, Julesa Masseneta, Jozefa Suka a Antonína Dvořáka.

Šesť koncertov z diela L'Éstro Amonico, Op. 3 talianskeho huslistu, skladateľa a kňaza Antonia Vivaldiho si poslucháči vypočujú 26. júna v podaní Komorného orchestra ZOE pod umeleckým vedením Nitran Samuela Mikláša. Posledný koncert festivalu 29. júna ponúka priaznivcom najdokonalejšieho hudobného „nástroja“ - ľudského hlasu, známe, ale i menej známe diela Eugena Suchoňa, Leoša Janáčka (160. výročie narodenia skladateľa), Franza Liszta, Pavla Česnokova a Nikolaja Kedrova. Osem mužských hlasov, to je Danubius Octet Singers, ako sólista - tenorista sa predstaví rodák z Nitry Marian Olszewski.

Tohtoročný festival Musica sacra sa koná vďaka finančnej podpore Mesta Nitry, Ministerstva kultúry SR, Nitrianskeho samosprávneho kraja, Rakúskeho kultúrneho fóra, spoločnosti InsData, Prvej stavebnej sporiteľni; vďaka spoluorganizátorskému podielu Rehole piaristov ako i podpore všetkých mediálnych partnerov. Vstup na všetky koncerty je voľný. Veríme, že si všetci návštevníci z tohto podujatia odnesú hlboké umelecké zážitky, ktoré pohladia ich dušu a naplnia ich radosťou a pokojom.

(LB)

Čaká ich ďaleká cesta do francúzskeho Toulouse

Vekom seniorky, duchom a postavami mladé dámy. A všetky nadšené športovkyne. Také sú členky klubu Gymnasion pôsobiaceho v Centre pre seniorov na Baničovej ulici v Nitre. V týchto dňoch usilovne finišujú s prípravami choreografie na vystúpenie na medzinárodnom gymnastickom festivale, ktorý bude koncom septembra vo štvrtom najväčšom meste Francúzska v Toulouse.

„Predstavíme sa tanečnou kreáciou na francúzsku pesničku, ktorej sme dali vlastný názov Keď som bola malá. Sú v nej vyjadrené spomienky na mladosť, lásku, nehu, pochopenie a pre všetkých pohladenie,“ dozvedáme sa od cvičiteľky Mgr. Magdalény Griesbachovej.

Skladbu nacvičujú približne pol roka, svoju generálku si s ňou s veľkým úspechom odkrútili na lekárskej vedecko-vzdelávacej konferencii 31. Zobor-

ského dňa a XII. Západoslonskeho dňa s osteoporózou.

So svojimi choreografiami v predošlých rokoch zožali nadšené ovácie napríklad na festivaloch v Gran Canarii, v portugalskom Portimao, a tiež v Tos-

kánsku. V septembri ich teda čaká ďalšia ďaleká cesta. Nech im to vyjde. Ich mottom k cvičeniu je Alexandrovova metóda - prínos v udržaní a pohyblivosti starších ľudí.

text a foto: (os)

Príďte do Dražoviec na piknik Raňajky v tráve

Minulý rok sa uskutočnili oslavy 900. výročia prvej písomnej zmienky o Dražovciach. Ich súčasťou bol aj piknik Raňajky v tráve pri známom dražovskom kostolíku, ktorý sa stretol s veľkým ohlasom a záujmom verejnosti.

Na základe toho sa organizátori rozhodli realizovať túto akciu každoročne, čím chcú prispieť k propagácii a ochrane tejto vzácnej kultúrnej pamiatky a využiť tak krásne a magické miesto na stretnutia ľudí nielen z Dražoviec a Nitry, ale i z okolia, vrátane návštevníkov mesta a turistov.

Atraktivitou pikniku je, že sa koná v duchu impresionizmu vrátane oblečenia a atmosféry, čo dotvoria dobové kostýmy, slnečníky a piknikové košíky.

Druhý ročník pikniku sa uskutoční v nedeľu 29. júna. Akciu je zaradená do programu Nitrianskeho kultúrneho leta a je tiež súčasťou ponuky Nitrianskej organizácie cestovného ruchu pre turistov a návštevníkov mesta.

(rb)

Behom pre život prispejeme na liečbu rakoviny

„Odbehnime štyri kilometre pre svoje zdravie!“ tak znie hlavné motto 7. ročníka Tesco Behu pre život, jedného z najväčších charitatívno-športových podujatí svojho druhu na Slovensku. Organizujú ho Nadácia Tesco v spolupráci so Slovenskou nadáciou srdca a jednotlivými slovenskými mestami. V Nitre sa tento beh uskutoční v sobotu 7. júna. Dĺžka trasy je 4200 metrov. Registrácia on-line na tohtoročný beh sa už začala.

Osobná registrácia je možná už v piatok 6. júna na Svätoplukovom námestí od 12.00 do 18.00 h a v deň Tesco behu pre život, v sobotu 7. júna od 8.30 do 10.00 h. Do Tesco Behu za život

sa aj tentokrát môžu zapojiť tak dospelí, ako aj mládež, malé deti a celé rodiny. Novinkou v tomto roku budú preteky ležúňov.

Patrónmi behu sú známe osobnosti, herci či športovci. Sú medzi nimi napríklad herci Juraj Loj, Zuzana Kanócz, Juraj Hríčka, tanečnica Miroslava Kosorínová, športovkyňa Lucia Medeková, Michal Matúš - športovec, člen Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov, úspešná olympionička Anastazia Kuzminová a ďalší. Všetky vyzbierané finančné prostriedky sú určené na podporu edukačných aktivít zameraných na prevenciu obezity a kardiovaskulárnych ochorení. Minulý rok sa v Nitre posta-

vilo na štart 1 960 bežcov, čím bol prekonalý rekord v účasti z roku 2012 o 135 ľudí. Bežci z Nitry a okolia so svojimi rodinami a priateľmi spoločne prispeli na pomoc onkologickým pacientom rekordnou sumou 7 285 €.

Všetky vyzbierané peniaze venovala Nadácia Tesco na kúpu unikátneho laboratórneho prístroja NanoSight pre výskum rakoviny. Skvelú atmosféru charitatívneho behu počas májového sobotného dopoludnia si spolu s bežcami vychutnala aj nová celoslovenská patrónka Behu pre život, bronzová medailistka Danka Barteková. (s)

Atrakciou nášho mesta je turistický vláčik Nitriansky expres

Počas celého leta bude po Nitre opäť premávať turistický vláčik „Nitriansky expres“. Záujemcov prevezie po trase: pešia zóna, Kostol reformovanej kresťanskej cirkvi, Evanjelický kostol Svätého Ducha, mestský park na Sihoti, Nitrianska galéria (bývalý župný dom), Pribinovo námestie, Nitriansky hrad, Kaplnka sv. Michala Archanjela, Kostol Navštívenia Panny Márie a Synagóga, na ktorej návštevník uvidí najzaujímavejšie nitrianske pamiatky a vďaka audio sprievodcovi sa dozvie rôzne zaujímavosti. Nitriansky expres bude premávať do septembra, od 10. do 17. hodiny (jazda sa začína každú celú hodinu). Cena za jazdu je 1 € za dospelú osobu, dieťa do 5 rokov sa v sprievode rodiča, prípadne starého rodiča môže odviezť zadarmo. Mimoriadne objednávky sa prijímajú na info@nitrianskyexpres.sk, alebo

na č. t. 0905 244 804. Podrobnejšie informácie o vláčiku poskytuje stránka www.nitrianskyexpres.sk alebo www.nisys.sk. Turistický vláčik premáva v Nitre od roku 2006. Je dlhý 17,5 metra, kapacita dvoch vozňov je 44 miest na sedenie. Lokomotíva je osadená na podvozok automobilu Mitsubishi Pajero. Vláčik, ktorý dosahuje ma-

ximálnu rýchlosť 25 kilometrov za hodinu, vyrobili v Českej republike. Zariadenie je schválené na prevádzku na verejných komunikáciách. Jazdu vláčikom absolvovali v predchádzajúcich rokoch turisti z Českej republiky, Ruska, Poľska, Rakúska, Nemecka, Veľkej Británie, ale aj Japonska, Austrálie či USA.

text a foto: (S)

Druhá etapa Karpatských pretekov Kuriérov štartovala pod Nitrianskym hradom

„V stredu 30. apríla na poludnie odštartoval zástupca primátora Nitry Ján Vančo druhú etapu Karpatských pretekov Kuriérov – súťaže európskej mládežníckej cestnej cyklistiky do 23 rokov. Pre Nitru to bola česť, že jeden z top desiatky pretekov európskej mládežníckej cestnej cyklistiky zavítal aj pod Zbor. Organizátori 6 etapových UCI pretekov pripravili tohtoročnú trať tak, aby cyklisti navštívili krajiny V4 (Maďarsko, Slovensko, Česko, Poľsko) a zdolali trať v celkovej dĺžke 723 km. Prvá etapa odštartovala toto podujatie v Maďarsku (v našom partnerskom meste

Veľezprém), záver pretekov bol v poľskom Tarnowe. Štartu druhej etapy pod Zborom

predchádzalo ocenenie najlepších pretekárov z úvodného dňa pretekov. Na stupne víťazov sa postavili Nemec Willi Willwohl z LKT Brandenburg, druhý Jerom Kerft (Color Code) a tretí Eduard Grosu (Vini-Fantini). Najlepším Slovákom bol Erik Baška na 21. mieste. Willi Willwohl sa dostal aj do žltého dresu pre vedúceho pretekára. Špeciálny čierny dres si obliekol Martin Šmýkal z reprezentačného tímu. Z Nitry pelotón smeroval po cestách II. triedy do Považskej Bystrice. Druhá etapa mala 154 kilometrov. Vyhral ju Holanďan Jochem Hoekstra z najsilnejšieho tímu pretekov Cycling Team JoPiels. text a foto: (S)

Basketbalistky staršie žiačky si vybojovali zlato

Primátor Jozef Dvonč v Mestskej hale na Klokočine slávnostne otvoril majstrovstvá Slovenska starších žiačok v basketbale (nar. 1999 a mladšie). Štyri celky (Stará Turá, Levice, Young Angels Košice a Nitra) zúčastnené na Final four si od piatka do nedele zmerali sily systémom každý s každým. Titul si vybojovali domáce dievčatá BKM Junior UKF Nitra, zvereny trénerov V. Podobu a M. Sailerovej. Dievčatá neprehrali ani jeden zápas a úspešne obhájili zlato z minulého roka.

text a foto: (S)

Navždy odišli †

V apríli 2014 nás navždy opustili títo občania mesta Nitry:

Mgr. Eva Adamcová, 65-r., Bizetova 1
Vincent Bako, 65-r., Novomeského 6
Blanka Berkýrová, 83-r., Pri Perinovej studni 26
Barbora Bihariová, 64-r., Borová 23
Jozef Bilik, 59-r., Bazovského 2
Ján Blisca, 68-r., Lúčna 1
Marta Brázdková, 65-r., Kynecká 12
Anna Bresztyaková, 90-r., Krčméryho 2C
Ida Buranská, 72-r., Rázusova 48
Anna Čičmanová, 74-r., Moskovská 38
Ružena Čincurová, 91-r., Spojovacia 22
Helena Deáková, 73-r., Ul. Richtára Peregrina 5
Viliam Dogán, 67-r., Bizetova 13
Helena Durovičová, 89-r., Ul. Jána Zelenáka 41
Anton Ferik, 66-r., Považská 14
Júlia Fusková, 85-r., Železničarska 52
Mgr. Mária Futejová, 35-r., Tokajská 2
Gabriel Greguš, 70-r., Tr. A. Hlinku 17
Ing. Marian Griesbach, 74-r., Jahodová 1
Jozef Habrman, 62-r., Benkova 28
Jarmila Horáková, 76-r., Bajkalská 1
Margita Hrbatá, 94-r., Považská 14
Ondrej Hrtús, 57-r., Nitra
Ružena Hudecová, 80-r., Tr. A. Hlinku 19
Anna Husárová, 74-r., Škultétyho 44
Emília Chobotová, 65-r., Beniaková 11
Doc. PhDr. Karol Jedlička, CSc., 96-r., Štefánikova tr. 96
Michal Kačák, 81-r., Ul. Dr. J. Budayho 22
Ing. Július Kepencay, 65-r., Dlhá 157
Alžbeta Kolenčíková, 87-r., Ul. L. Okánika 8
Rudolf Krivák, 65-r., Kmetova 5
MVDr. Vincent Krošlák, 92-r., Biela 5

Emília Lachmannová, 90-r., Piaristická 3
Anna Látečková, 46-r., Rýnska 6
Marta Löbbová, 72-r., Vendelínska 2
Margita Miháľková, 90-r., Bartókova 28
Helena Michaličková, 71-r., Tr. A. Hlinku 36
Ivan Mikušík, 69-r., Nedbalova 1
Igor Nemtušík, 75-r., Na Hörke 26
Ľudovít Ondračka, 65-r., Čajkovského 20
Daniela Orosová, 66-r., Nábr. mládeže 51
Ľuboš Ostrihoň, 47-r., Medzi vodami 6
František Prepelica, 71-r., Bizetova 14
Peter Prostredný, 65-r., Železničarska 52
Ing. Karol Rathouský, 81-r., Kostolná 8
Ľudmila Rišková, 86-r., Krčméryho 6
Ing. Ján Sedliačik, 67-r., Lipová 6
Irena Steinemannová, 91-r., Dolnočermánska 62
Verona Stopová, 77-r., Ul. richtára Peregrina 3
Zuzana Straňáková, 49-r., Hlboká 17
Veronika Svýbová, 67-r., Svetlá 1
Vojtech Szabó, 80-r., Škultétyho 18
Nadinka Szabová, 78-r., Nábřeží mládeže 67
MUDr. Dezider Šiška, 83-r., Strmá 46
Jana Špendlová, 82-r., Štúrova 41
Jozef Špoták, 71-r., Na Priehon 39
Milan Tarina, 76-r., Vodná 4
Helena Tomastová, 70-r., Tajovského 5
Mária Turbová, 92-r., Rekreačná 17
Ing. Pavel Uhrinčat, 77-r., Metodova 65
Štefánia Vargová, 89-r., Považská 14
Ján Veselka, 69-r., Hollého 3
Ing. Bibiána Zemanová, 67-r., Tr. A. Hlinku 24
Jozef Žember, 82-r., Kollárova 1

Jubilanti v roku 2014

V júni 2014 si významné životné jubileum pripomínajú títo občania mesta Nitry:

75 ROKOV:

Helena Balážová,
 Beatrix Báneszová, MUDr. Štefánia
 Bohonová, Matilda Branikovičová,
 Marta Eliášová, Milan Fehér,
 MVDr. Marián Franc, Elena
 Gábrišová, Eva Gálová, Gabriela
 Holubová, Anna Hunková,
 doc. prom. Zuzana Jureková,
 Ing. Ivan Kadlec, Róbert Kmeťo,
 Jolana Košťálová, Mária Krajancová,
 Ondrej Lenický, Ing. Michal Malík,
 Marta Malíková, Tibor Molnár, Ján
 Morvaj, Ing. Belo Novek, Ing. arch.
 Erika Podhradská,
 Irena Poláčiková, Ladislav Porhajaš,
 Adolf Rudinec, Marta Stančíková,
 Zdeňka Staneková, Mária Sýkorová,
 Božena Šelmeciová, Ladislav Titka,
 Róbert Valíček

80 ROKOV:

Ján Bachňák, Ján Butora,
 Alena Čiefová, Anton Fintor,
 Pavel Fitala, Vilma Frečková,
 Antónia Géciová, Anna Havettová,
 Pavol Holop, Vlastimil Hromada,
 Mária Hulíková, Milan Chudý, Milan
 Janiga, Alžbeta Kmeťová, Ladislav
 Kováč, Júlia Kovačovská, Júlia
 Krčmáriková,
 Magdaléna Krivošíková,
 Margita Kunovská, Mária Letková,
 Terézia Maksiová,
 Pavlína Martišková, Helena
 Martišová, Ján Mašlonka,
 Magdaléna Minarovská,
 Emília Mládeková,
 Ľudmila Nosálová, Štefan Renáč,
 Ján Strapko, Mgr. Mária Stredánská,
 Irena Šranková, Pavel Tkáčik,
 Mária Tomčová, Anna Vöröšová,
 Ján Vrábel

85 ROKOV:

Kamila Barická, Margita Beňadiková,
 MUDr. Karol Daňo,
 Jolana Gregušová, Pius Hajdák,
 Veronika Hudecová,
 Pavel Jamrich, Štefan Klinka,
 Terézia Kročková, Františka Orviská,
 Margita Pelikánová,
 Ladislav Štefanka,
 Miloslava Švecová,
 Edita Valenčíková, Jana Vallová,
 Ing. Jolanda Žuffová

86 ROKOV:

Margita Gottwaldová,
 Irena Labudová, Margita Lavová,
 Ing. Jozef Ludvík, PaedDr. Michal
 Magula, Mária Palková, Ján Tóth,
 Helena Vašková

87 ROKOV:

Valéria Andová, JUDr. Eugen
 Brečka, Mária Gergelyová, Marta
 Hudecová, Helena Hurtajová, Paula
 Jóžová, Margita Kondeová, Irma
 Mesárošová, Eva Polhorová, Kornélia
 Solčanská, Margita Šedivá, Edita
 Švéciová, Mária Vajdová, Vojtech
 Vereš

88 ROKOV:

Mária Adámeková, Ján Bánovský,
 Eugénia Bihuncová, Mária Halášová,
 Dominik Hrušovský, Jozef Kukla,
 Helena Majerčíková, Júlia Májiková,
 Helena Marenčáková, Štefan
 Matejka, Július Mikuš, Magdaléna
 Pintérová, Rozália Urbanová

89 ROKOV:

Alžbeta Cipová, Ľudmila
 Horváthová, Ružena Kalmanová,
 Mária Nagyová, Elena Ondrášková,
 František Plšek, Jozef Pružinský,
 Gizela Slováková

90 ROKOV:

Mária Árendášová, Ľudovít Bernáth,
 Sabina Blchová, Valéria Kochová,
 Viliam Kolenčík, Klementína
 Košovanová, Ján Kraus, Ján
 Šimonides

91 ROKOV:

Etela Fusková, Alžbeta Holkovičová,
 Irena Jeneyová, Pavlína Kuklová,
 Júlia Majorovičová, Ing. Viera
 Marendiaková, Mária Palatická,
 Július Prokop

92 ROKOV:

Marta Bellová, Ján Červenák, Peter
 Foltín, Ľudmila Illéšová, Veronika
 Jančovičová, Emília Smateková,
 Helena Tvrdoňová

93 ROKOV:

Júlia Gregušová, Anna Kollárová

94 ROKOV:

Júlia Mládeková,
 Rozália Záhonová

95 ROKOV:

Margita Bitterová,
 Alžbeta Krištofová

96 ROKOV:

Juliana Jarošová

97 ROKOV:

Jolana Peprnová

98 ROKOV:

Mária Hozlárová

Povedali si ÁNO ♥

V máji 2014 sa na spoločnú cestu životom vybrali tieto dvojice:

3.mája 2014

Martin Kováč a Mária Zelinková,
 obaja z Nitry,
 Juraj Rus a Barbora Pavlovičová,
 obaja z Nitry,
 Brian Desmond Buckley z Írska
 a Petra Malíková z Kmeťova,
 Vladimír Harman z Levíc a Adriana
 Krčmárová zo Zbehov,
 Peter Šeben zo Šurian a Timea
 Zatková z Nitry
 Radoslav Együd z Čechyniec
 a Ing. Zuzana Kalivodová z Nitry

9. mája 2014

Richard Brija a Renáta Kadlecová,
 obaja z Nitry

10. mája 2014

Marián Bédi a Andrea Moravčíková,
 obaja z Veľkého Zálužia
 Pavol Boor a Silvia Žilková,
 obaja z Nitry
 Libor Svoboda z Českej republiky
 a Petronela Szöllösiová z Nitry

12. mája 2014

Ľuboš Vančo z Veľkého Lapáša
 a Nikola Špániková z Nitry,
 Róbert Janíček a Simona Baranyaiová,
 obaja z Nitry,
 Pavol Molnár a Viera Bratková,
 obaja z Nitry,
 Michal Hrebík z Lukáčoviec a Veronika
 Kulíšková z Nitry,
 Róbert Martonka a Martina

Hamadová, obaja z Nitry

17. mája 2014

Rastislav Bálaš a Lenka Kubjatková,
 obaja z Nitry
 Ladislav Urban a Lívia Fusková,
 obaja z Čakajoviec
 PhDr. Dušan Čičo z Ivanky pri Nitre
 a Ing. Petra Bratová z Nitry
 Pavel Hodinka a Dominika Lauková,
 obaja z Nitry
 Andrej Magyar z Nových Zámkov
 a Ing. Martina Odrášková z Hornej
 Kráľovej
 Martin Huba z Liptovského Petra
 a Adriana Malovcová z Nitry

Šesťdesiat veľvyslancov navštívilo Nitru

Viac ako 60 veľvyslancov akreditovaných pre SR prijalo v piatok a sobotu 23. – 24. mája pozvanie ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka zúčastniť sa na pracovnom výjazde do Nitrianskeho kraja. Diplomati sa z Bratislavy vydali loďou do

Gabčíkova, kde si prezreli vodné dielo, navštívili hurbanovský pivovar a historickú knižnicu v kaštieli Chateau Appony. V sobotu zavítali na Nitriansky hrad, kde vzácnych hostí srdečne privítal primátor Nitry Jozef Dvonč. Diplomati si prezreli hradnú katedrálu, kazematy, diecézne

múzeum a biskupské záhrady. Zmyslom tohto výjazdu, ktorý zorganizovalo MZVaEZ SR, bolo ponúknuť zástupcom iných štátov jedinečnú príležitosť oboznámiť sa s kultúrnym, historickým, aj hospodárskym bohatstvom našich krajov.

text a foto: (SY)

Poklady Diecézneho múzea obdivovali podpredseda vlády a minister Miroslav Lajčák a americký veľvyslanec Theodore Sendwick.

Na Nitrianskom hrade sa diplomati prešli po biskupských záhradách.

Veľvyslanci si v chráme sv. Emeráma vypočuli výklad o histórii, pôvode umeleckých diel a výsledkoch archeologických výskumov.

Diplomati, medzi nimi aj nová česká veľvyslankyňa Lívia Klausová (prvá sprava), si pozreli hradnú priekopu.